

11

Leven in
vrijheid en
geweldloosheid

de
vrede

“Vrede laat Ik u na; mijn vrede geef Ik u.
Niet zoals de wereld die geeft,
geef Ik hem u.”

Johannes 14, 27

“Jezus kennen, is vrede kennen. Geen Jezus, geen vrede.” Dat zou een prima slogan zijn met een diepe waarheid. Iedereen verlangt op de een of andere manier naar vrede. Of het nu gaat om innerlijke vrede en rust, een adempauze bij een conflict thuis of op het werk, een vreedzame oplossing van een gewelddadig conflict, of dit allemaal samen. Maar we verspillen onze energie vaak door op de verkeerde plaatsen de vrede te zoeken. Echte vrede bereiken we niet zonder God. Alleen door ons af te keren van zonde en toenadering te zoeken tot God zullen we authentieke en blijvende vrede ervaren in onszelf, met de anderen en tussen de volkeren.

Lees de DOCAT nummers 270-283.

Wat zegt de DOCAT?

- 1 Wat is het verband tussen zonde en vrede?
- 2 Op welke wijze is Jezus de meest fundamentele bringer van vrede?
- 3 Wie heeft de plicht om vrede te zoeken?
- 4 Welke houding is volgens nummer 274 essentieel om vrede te kunnen brengen?
- 5 Welke soort vrede is volgens nummer 275 het uiteindelijke doel van de christen?
- 6 Wat is het eerste dat de Kerk doet voor de vrede?

Wat zegt de Bijbel?

- 1 Lees Efeziërs 2, 14. Waarom zegt de apostel Paulus dat Jezus zelf onze vrede is, in plaats van dat Hij ons vrede geeft? Waarom is dit verschil belangrijk?
- 2 Lees Jesaja 2, 2-4 en 11, 6-9. Welke vrede verwachtten de mensen van de Messias? Welke rol hebben het kennen en dienen van God bij het tot stand komen van die vrede?
- 3 Lees Johannes 14, 27 en 1 Petrus 2, 24. Hoe geeft Christus ons vrede?

Gesprek

- 1 Welke dingen verstoren jouw innerlijke vrede? Hoe beïnvloedt het ontbreken van innerlijke vrede jouw interactie met anderen?
- 2 Vond je het ooit moeilijk om iemand te vergeven? Zo ja, waarom was dat lastig? Wat hielp je om die persoon toch te kunnen vergeven? Wat kan het makkelijker maken om iemand te vergeven?
- 3 Denk aan een moment dat iemand jou vergeving schonk. Hoe voelde het om te weten dat je vergeving nodig had? Hoe voelde het om vergeven te worden?

Actie

- 1 Kies ervoor om iemand te vergeven tegen wie je misschien al enige tijd wrok koestert, zelfs als je vindt dat de woorden of daden van die persoon onvergeeflijk zijn.
- 2 Maak deze week een afspraak om het sacrament van boete en verzoening binnenkort te ontvangen.
- 3 Zijn er verstoorde relaties in je eigen omgeving? Bedenk wat jij kunt doen om mensen misschien weer bij elkaar te brengen.

Reflectie

Het Hebreeuwse woord voor vrede is shalom. Deze vrede houdt zoveel meer in dan enkel de afwezigheid van conflicten of geweld. Het betekent een volledig welzijn, wat de heilige Augustinus (354-430) de “goed geordende harmonie” noemde: alles in de juiste harmonie en op de goede plaats. De diepste betekenis van shalom (vrede) is de juiste verhouding tot God, het geestelijk welzijn dat ontstaat door een leven dat trouw is aan Gods verbond. De zonde verstoort onze vrede. Hij verstoort de goede orde, zowel onze innerlijke orde als onze verhouding met anderen. Hij verstoort de rust van hart en hoofd, die God ons wil

- geven. In het sacrament van boete en verzoening trekt God ons naar Hem terug om onze shalom te herstellen. Door zijn genade kunnen wij instrument zijn van zijn vrede in de wereld.
- 1 Ontvang jij graag het sacrament van boete en verzoening? Waarom wel of waarom niet?
 - 2 Wanneer was de laatste keer dat je bent gaan biechten? Hoe voelde jij je na afloop?
 - 3 Denk jij dat je shalom kunt hebben in je relaties wanneer je niet verzoend bent met God? Waarom wel of waarom niet?

Moeder Teresa zei eens: “Als er geen vrede is, komt dat omdat we zijn vergeten dat we elkaar toebehoren.” Vanaf de vroegste tijden wordt de geschiedenis van de mensheid getekend door geweld. Het begon met Kaïn die zijn broer Abel vermoordde. Daarna hebben de mensen steeds opnieuw naar geweld gegrepen om te krijgen wat ze wilden hebben. Geweld roept geweld op. Uiteindelijk leidt dat tot grote oorlogen en bloedige revoluties. Oorlog lijkt zo een onvermijdelijk gegeven, niet alleen in het verleden, maar ook in de toekomst. Maar de Kerk weigert oorlog te aanvaarden als een “noodzakelijk kwaad”.

Omgekeerd heeft iedere persoon het recht om zichzelf en anderen te verdedigen. Als iemand verantwoordelijk is voor het leven van anderen, is verdediging niet alleen een recht maar ook een serieuze verantwoordelijkheid. “Gij zult niet doden” (Exodus 20, 13) is een gebod tegen het opzettelijk doden van onschuldig leven en niet tegen legitieme zelfverdediging die kan leiden tot de dood van een agressor. Hoewel geweldloze oplossingen altijd de voorkeur hebben, zijn zelfverdediging en het verdedigen van je land niet in tegenspraak met de christelijke plicht om altijd een vreedzame oplossing te zoeken (CKK, 2263-2265).

Lees de DOCAT nummers 284-297.

Wat zegt de DOCAT?

- 1 Wat zegt de Kerk over oorlog?
- 2 Welke rechten heeft een regering als die wordt geconfronteerd met geweldadige agressie?
- 3 Wat is er nodig om oorlog op de lange termijn te kunnen voorkomen?
- 4 Hoe moeten sancties worden toegepast?
- 5 Wat zijn de voorwaarden voor een rechtvaardige, defensieve oorlog?
- 6 Welke bevelen moeten soldaten weigeren om uit te voeren?

Wat zegt de Bijbel?

- 1 Lees Mattheüs 5, 21-22 en 1 Johannes 3, 15. Wat zegt het Nieuwe Testament over doden?
- 2 Lees Leviticus 24, 17-21. Welk reactie op geweld staat de Wet toe? Hoe kan dat leiden tot een mogelijke escalatie van geweld?
- 3 Lees Mattheüs 26, 52 en Lucas 6, 29. Wat zegt Jezus over met geweld reageren op geweld?

Gesprek

- 1 Waarom maakt de Kerk volgens jou een moreel onderscheid tussen een aanvals- of veroveringsoorlog en een oorlog uit zelfverdediging?
- 2 Ben jij het eens met de uitspraak van paus Johannes Paulus II dat oorlog een “nederlaag van de mensheid” is? Waarom wel of waarom niet?
- 3 Welke oorzaken kunnen er zijn voor een oorlog? Welke kunnen volgens jou het meest eenvoudig worden weggenomen? Waarom?

Actie

- 1 Neem deze week iedere dag de tijd om te bidden om wijsheid en bescherming voor de militairen van je land.
- 2 Denk na of jij bereid bent om je land te verdedigen en aan vrede te bouwen.
- 3 Lees over een oorlog die gaande is en probeer er achter te komen waar het in die oorlog om gaat.

Reflectie

In de Bergrede (Mattheüs 5, 6 en 7) noemt Jezus verschillende geboden uit het Oude Testament en past Hij die niet alleen toe op de handeling van een persoon, maar ook op zijn innerlijke houding. Dus wanneer de Wet van Mozes het verbiedt om iemand te doden, houdt Jezus zijn leerlingen ook voor dat iemand haten hetzelfde is als iemand doden in je eigen hart. Iemand kan boos zijn op een ander, hem zelfs haten, zonder de intentie om die persoon te doden. Maar het gaat God niet alleen om onze handelingen. Het gaat Hem ook om onze gedachten en gevoelens die daaraan voorafgaan. Jezus roept ons dus op om volgens een hogere maatstaf te leven: je zult niet haten. Laat alle wrok, gramschap en toorn uit je hart verdwijnen

(Efeziërs 4, 31). Als er minder haat en boosheid is in ons hart, zal er ook minder geweld zijn in onze wereld.

- 1 Waarom vergelijkt Jezus volgens jou boosheid en haat met moord?
- 2 Denk jij dat het emotioneel of spiritueel schadelijk is voor iemand als hij vasthoudt aan zijn boosheid en haat? Waarom wel of waarom niet? Heb jij ooit negatieve gevolgen ervaren als je vasthield aan je boosheid of haat?
- 3 Wat is het verschil tussen iemand haten of gewoon een hekel aan iemand hebben? Hoe kun je voorkomen dat die hekel omslaat in haat?

New York 11 september 2001, Madrid 11 maart 2004, Londen 7 juli 2005, Oslo 22 juli 2011, Parijs 13 november 2015. Dit zijn slechts enkele voorbeelden van grote terroristische aanslagen in de afgelopen decennia. Terrorisme (het gebruik van geweld of de dreiging van een aanslag om anderen te dwingen of te intimideren) is een bijzonder verraderlijke aanval op de menselijke waardigheid, omdat het gewone burgers in hun dagelijkse leven treft. Het is een wapen dat gebruikt wordt om angst te creëren, maar de Bijbel leert ons dat “de volmaakte liefde de vrees uitdrijft” (1 Johannes 4, 18). Zelfs onder de dreiging van terrorisme roept de Kerk ons op een leven van liefde en verzoening te leven.

Lees de DOCAT nummers 298-304.

Wat zegt de DOCAT?

- 1 Kun je terrorisme ooit rechtvaardigen?

Wat zegt de Bijbel?

- 1 Lees Romeinen 12, 17-21. Hoe moeten we volgens Paulus reageren als we het slachtoffer zijn van kwaad en onrecht?

Gesprek

- 1 Op welke manier verschilt terrorisme van de “gewone” manier van oorlogvoering en geweld?
- 2 Denk jij dat wetenschappers iets mogen onderzoeken dat het in zich heeft om zowel ten goede als ten kwade te kunnen worden gebruikt? Waarom wel of waarom niet?

Actie

- 1 Probeer de angst af te leggen die je verhindert om anderen lief te hebben, zoals God jou roept hen lief te hebben. Vraag om Gods genade om moedig te zijn in de liefde.
- 2 Leer jouw favoriete vers uit Efeziërs 6 uit je hoofd.

Reflectie

Als je wordt geconfronteerd met terroristische acties, zou je makkelijk kunnen vergeten dat de persoon die deze daad begaat nog steeds een menselijke persoon is die door God wordt bemind. Terrorisme is een wrede en onrechtvaardige aanval tegen de menselijkheid, maar de terrorist achter de daad is niet de uiteindelijke vijand. De grootste vijand is de duivel, en onze menselijke tegenstanders zijn eveneens slachtoffers van hem. Dat betekent niet dat terroristen niet verantwoordelijk zijn voor hun misdaden. Hun daden zijn slecht en de wereld moet tegen hen worden beschermd. Maar hoe moeilijk het ook is, deze mensen hebben onze gebeden en vergevingsgezindheid nodig, en niet onze haat. Zoals Paulus schrijft in zijn brief aan de Efeziërs: “Want onze strijd gaat niet tegen vlees en bloed, maar tegen de heerschappijen, tegen de machten,

tegen de wereldbeheersers van deze duisternis, tegen de boze geesten in de hemelen” (Efeziërs 6, 12). Onze strijd tegen het kwaad is op de eerste plaats een geestelijke strijd, en daarvoor hebben we de wapenrusting van God nodig.

- 1 Lees Efeziërs 6, 13-18. Noem de wapenrustingen van God. Welke daarvan heb jij het meeste nodig in je dagelijkse leven? Waarom?
- 2 Is er een verband tussen fysiek geweld en geestelijke strijd? Maakt het verschil als je je vijanden beschouwt als slachtoffers van het bedrog van de duivel? Waarom wel of waarom niet?
- 3 Wat kun je doen om niet met boosheid of haat maar met vergevingsgezindheid te reageren op iemand die jou onrecht aandeed?